

A. Ο συγγραφέας αναφερόμενος στις αξίες του παρελθόντος κάνει τη διαπίστωση ότι οι περισσότεροι από εμάς αδιαφορούμε για αυτές και εκφράζει την άποψη ότι αυτή η απόρριψη είναι λάθος. Αξίες του παρελθόντος, όπως η οικογένεια, η τιμιότητα, η ντροπή, η αξιοπρέπεια και η κοινωνική συνεργασία δοκιμάστηκαν από τις προηγούμενες κοινωνίες και μπορούν να αποτελέσουν το προζύμι με το οποίο θα πλαστεί η νέα ζωή. Ιδιαίτερα δραματικά γίνονται τα πράγματα με τις αξίες του παρελθόντος για εκείνα τα έθνη που έχουν παράδοση χιλιετιών, όπως είναι το ελληνικό έθνος.

B1. Πολλοί άνθρωποι σε ένα πνεύμα ελευθεριότητας, που επικρατεί σήμερα, νομίζουν πως έχουν δικαίωμα να πράττουν κατά βούληση οτιδήποτε. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια θεωρούν δικαίωμά τους να απεμπολούν μορφές συμπεριφοράς και αξίες του παρελθόντος και να πιστεύουν πως αυτό που κάνουν είναι επαναστατικό ή αντίθετο με το κατεστημένο. Τα όρια, όμως, που έθεταν οι κοινωνίες σε θέματα συμπεριφοράς για πολλές χιλιετίες στο παρελθόν είχαν βάση λογικής και δεν γίνονταν τυχαία. Έτσι, μπορούμε να πούμε πως όσοι βάλλουν κατά των παραδοσιακών αξιών είναι κοντόφθαλμοι και το μόνον που θα επιτύχουν είναι να βλάψουν τους εαυτούς τους.

B2. Η συλλογιστική πορεία είναι επαγωγική. Οι επιμέρους απόψεις του (θεσμοί, οικογένεια, τιμιότητα, ντροπή, αξιοπρέπεια και κοινωνική συνεργασία) καταλήγουν στο γενικό, που είναι το παρελθόν και η σημερινή αμφισβήτησή του.

B3. εύλωττα: Οι προθέσεις του διατυπώθηκαν εύλωττα.

στοχασμός: Ο φιλοσοφικός στοχασμός της αρχαιότητας επηρέασε τις αρχές του Διαφωτισμού.

δυσκίνητη: Η κίνησή του ήταν δυσκίνητη εξ αιτίας του ατυχήματός του.

αναιρείται: Οι υποσχέσεις του αναιρούνται από τις πράξεις του.

κίβδηλο: Το νόμισμα ήταν κίβδηλο.

B4. Να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη και να τον προβληματίσει για τη θέση που πρέπει να έχει έναντι της παράδοσης.

Γ. Με αφορμή την άποψη του δοκιμιογράφου ότι ο σημερινός άνθρωπος δεν επικοινωνεί πλέον με τις παραδοσιακές αξίες του παρελθόντος, να συντάξετε ένα κείμενο στο οποίο να επισημαίνετε τους κινδύνους που εγκυμονεί η έλλειψη αυτής της επικοινωνίας. Στη συνέχεια,

να προτείνετε τρόπους με τους οποίους θα μπορέσει ο άνθρωπος και ιδιαίτερα ο σημερινός νέος να συμφιλιωθεί με το παρελθόν και τις ρίζες του (500-600 λέξεις).

Πρόλογος

Ορισμός παράδοσης.

Γενική διαπίστωση για τη θέση που τηρεί ο σύγχρονος άνθρωπος έναντι του παρελθόντος.

Κύριο Θέμα

[1] Κίνδυνοι από την απομάκρυνση από το παρελθόν

- Απώλεια της εθνικής ταυτότητας και της ιδιαιτερότητας ως έθνος.
- Κίνδυνος συρρίκνωσης ή αφανισμού της ελληνικής γλώσσας.
- Εξαφάνιση των παραδοσιακών ελληνικών αξιών (φιλότιμο, τιμιότητα, φιλοξενία κ.λπ.).
- Παγκοσμιοποίηση σε μορφές κοινωνικής οργάνωσης και ανθρώπινης συμπεριφοράς μη συμβατές με τις αξίες του ελλητισμού.
- Αλλοίωση του πολιτισμού που δημιούργησε ο λαός.
- Λήθη της ιστορίας και της ιστορικής συνέχειας.

[2] Προτάσεις για σύνδεση με το παρελθόν

- Προσωπική συνειδητοποίηση για το θέμα. Αυτό μπορεί να γίνει με τη βοήθεια της οικογένειας, του σχολείου και των ΜΜΕ.
- Συνειδητοποίηση των καταστροφικών συνεπειών που επιφέρει ο υλικός ευδαιμονισμός και ο εισαγόμενος ξενικής προέλευσης τρόπος διαβίωσης.
- Αποφυγή ξενικών προτύπων, που επιβάλλονται στο όνομα της παγκοσμιοποίησης.
- Ενίσχυση των πολιτιστικών συλλόγων με τη συμμετοχή μας σ' αυτούς.
- Το κράτος και οι πολιτικοί να μην στέκονται εμπόδιο στις πρωτοβουλίες φορέων και προσώπων, που στηρίζουν τις παραδοσιακές αξίες.
- Το κράτος να προβάλλει τις ελληνικές αξίες και τους ελληνικούς θεσμούς ως τα κορυφαία δημιουργήματα του μέχρι σήμερα ανθρώπινου πολιτισμού.

Επίλογος

Έκκληση να υπάρξει αντίσταση σε ξενόφερτα πρότυπα και να διαφυλαχθούν οι ελληνικές παραδοσιακές αξίες.

Σημείωση: Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο η έκθεση είναι δοκίμιο. Οπότε ο γράφων εκφράζει τις απόψεις του σε ένα συνεχές κείμενο.

Πανελλαδικές επαναληπτικές εξετάσεις Γ΄ Λυκείου 2004